

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri De Dusburg, Ordinis Teutonici Sacerdotis, Chronicon
Prussiae**

Petrus <de Dusburg>

Francofurti ; Lipsiae ; Regiom. Pruss., 1679

Cap. XLIII. De Obitu Ducis Witoldi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11850

ANIMADVERSIO.

(a) Anno 1423. adeò rigidam fuisse hyemem tradit Schuzius, ut ex Prussia Lubecam usque per glaciem iter institui potuerit. *lib. 3. Chron. Pruss. fol. 113.*

CAP. XLIII.

De

Obitu Ducis Witoldi.

Anno Domini MCCCC. fer. 6. ante Simonis & Judæ Apostolorum præpotens atque Magnificus Princeps (a) Alexander Magnus Dux Lithvaniæ morbo depressus de vita transivit ad mortem, post cujus occubitum Poloni Principatum Lithvaniæ ambientes ipsos Lithvanos sibi subjugare conantur. Lithvani verò Polonorum scientes veritatem eis subesse contemnunt. Inclytus verò Princeps Dominus Boleslaus aliàs (b) Svitterga, ad quem dictus Principatus tam jure hæreditariæ possessionis quam electionis devolvitur, salubri suorum fretus consilio se cum Dominis Prussiæ apud quos fidem semper illasam cognovit, confœderare laborat, sese vicissim contra suos & terrarum suarum inquietatores juvando. Exindè inter eos guerra prægrandis exoritur, sicque Poloni suæ satisfacere volentes ambitioni cum ingenti exercitu terram obruunt Lithvanorum, castrum Lutzke potioribus Lithvanorum Nobilibus &

DE EXPUGNATIONE CASTRI FLENSBURG.

An. Dn. MCCCCXXX. volente altissimo, à quo omnis dependet victoria, oppidum Flensburg oppugnatur & castrum per dies. Hos Dominos Duces Holsatia & Civitates Gense potenter acquiritur Anno Dn. XXXI. De cujus Castri deditione aliquantisper de pace speratur.

DE INVASIONE LUSATIÆ PER BOHEMOS.

An. Dn. 30. supradicto anno 29. hunc immediate permeante Hussita de Bohemia per montana perumpens sex Civitates superioris Lusatia, & Lusatiam inferiorem infestare cœperant. Ibidem Gubbin oppidum Commendabile & viniferum igne, cade & prædâ funditus desolantes. Insu-

mili-

militibus eâ vice munitum atrociter
 obsidendo, Anno videlicet MCCCCXXXI.
 circa Festum S. Jacobi. Quo viso Ma-
 gister generalis exercitum suum in Po-
 loniam transmisit, Commendatorem
 videlicet Thoruniensem cum aliis Præ-
 ceptoribus & Sudditis terræ Colmensis
 adjunctis sibi Osterodensibus in terra
 Dobrinenſi, quam protinus redigunt in
 favillam, oppidum inibi præcipuum
 Rippin nomine expugnando & in cine-
 rem redigendo, ubi quatuor vasalli ter-
 ræ Culmensis, videlicet Dominus Joane-
 nes de Zegenberg vexillifer ejusdem
 terræ Culmensis cum aliis tribus milita-
 ri baltheo decoratis cum præda ingenti
 revertuntur illæsi. Ex alterâ verò par-
 te supremus Marschalco Ordinis de
 Königsberg cum Marschalco Livoniæ
 cæteris sibi adjunctis Præceptoribus
 cum valido armigerorum exercitu Cu-
 javiam pariformiter ingrediuntur, can-
 dem igne & gladio degrassando, castro
 Nassavv obtento & oppido incinerato,
 ubi XXXVI. ordinatis militibus cum per
 (c) ambassiadores M. D. Lithv. literæ
 Treugarum biennii essent allatæ, ter-
 ram ipsam indemnes exire unanimiter decreverunt. Sed non
 sine damno revertuntur. Nam quidam ex his Marschalco
 Livoniæ & Commendator Tuchiloniensis prædarum aviditate
 allecti cum prædam vilissimorum pecorum in quadam palude

*Insuper exercitum suum in
 Misniam dirigentes, totam
 ferme terram transalpi-
 nam devastarunt. Et quan-
 quam ibidem adversus eos
 plurimorum finitimorum
 Principum & Nobilium
 innumerosus congregatus
 erat exercitus, videlicet
 Ducis Saxonie, Machio-
 num Misnie, Marchionis
 Brandenburgici, Ducis
 Brunsvicensis, Archiepi-
 scopi Magdeburgensis cum
 maximâ populi multitudine,
 nihilominus spiritu
 vertiginis ducti in errore
 caliginoso cæcati ibidem
 (quemadmodum & alias
 in Bohemia plurimi quo-
 que congregati) nihil bo-
 ni penitus effecerunt, sed
 liberum his transitum ad
 omnem ipsorum libitum
 per totam Misniam &
 Thuringiam permiserunt.
 Sic itaque ab omni impe-
 dimento usque Bamber-
 gam libere pervenerunt,
 aburdè cum præda maxi-
 mâ in Bohemiam redeun-
 tes.*

prope Nakel improvidè sequerentur, ipsis Polonis (proh dolor) præda fuerunt; ubi, ut dicitur, cum 800. equis miserabiliter sunt prostrati. In eodem quoque conflictu Dominus Commendator de Tuchel vitæ suæ terminum clausit extremum. Marschalcus terræ Livoniæ cum nonnullis aliis captivis abducitur. Veruntamen post caterorum dierum currícula plures de Livoniensibus & indigeris subterfugientibus & in prædicto loco terrestri latentibus sunt reversi. Eodem etiam anno XXXI. sicut & anno XXX. immediate præcedente grandis & mirabilis in Prusis partibus accidit morbus hominum & equorum, ita ut equi validissimi, subito quodam modo morerentur.

Anno etiam XXXI. supra dicto fortis & intensa fuit hyems & maximæ nives, ita quod terra undique nivibus densissimis operata videretur, quod per totam hyemem à Festo Martini usque ad Festum B. Petri ad cathedram non possent pecora petere campum, undè consecutivè mors omnium comitatur Wissemiam etiam & tunc glacies fortissima clausa stetit à Festo S. Catharinæ usque ad Festum S. Georgii.

Anno etiam XXX. & XXXI. supradictis gravis & detestabilis versatur error & (d) briga in egregia & insigni urbe Thorniensi inter Fratres Ordinis Prædicatorum & Plebanorum, ibidem se vicissim excommunicantes, suisque prædicationibus & damnosis dogmatizationibus turpiter infamantes, quibus quidem infamationibus populum penitus infecerunt, imò tot scandala & errores fecerunt in Clero & populo, quod vix ad plenum poterunt enarrari.

ANIMADVERSIONES.

- (a) Witoldus, in Baptismo dictus est Alexander. Princeps maximi animi, cui Polonia multum debet. *Vid. Kojalovvicz. part. 2. Hist. Litv. lib. 2.*
- (b) Svidrigal-Wladislai Jagellonis Frater, in Baptismo nomen Boleslai adeptus, de quo *Vid. Kojalovvicz part. 2. Hist. Litv. lib. 3.*

(c) De

(c) De hac voce sic differit Jacobus Hovellus in lib. de Præced. & Legatis Sect. 4. §. 1. p. 280. *Ambassi & Ambascii, fluit ex voce Ambachten quæ significat operari. Et in antiqua lingua Gallorum sive Celtarum Ambacht servum olim indigitavit, à qua voce non abludivit illa bachken, quæ hodie in Cambria servum denotat. Hinc & ambactus vox apud Tacitum (Cæsarem potius lib. 6. de Bell. Gall. cap. 4.) occurrens deducitur, qui in hæc verba loquitur: Galli plurimos circum se ambactos clientesque habent. Adeo ut Ambasciator hinc deductus eo devenit, ut regni servus sit seu minister honorabilis. In aliquibus enim S. Scriptura personibus Paulus Dei gratia Diaconus & Ambasciator nuncupatur. Itali vero contendunt Ambasciatore posse non malè deduci ab antiquo illo Hetrusco vocabulo Bascer, quod idem est cum Hebræo, idemque sonat quod nuncio, memoro, declaro. Nonnulli vero somniant hanc vocem originem suam trahere ab illa vocula ambo, idè quod inter ambas partes Legatus medius intercedat. Hæc Hovellus. Conf. Turneb. lib. 14. Advers. cap. 14.*

(d) *Briga* est lis sive contentio, à Gallico *Brigve* i. e. lis, jurgium. Unde *imbrigare* Barbaris Scriptoribus est liti involvere.

CAP. XLIV.

De

Expulsione Switergal de Ducatu Lithvania & sublimatione Sigismundi.

Pendentibus itaque treugis biennialibus supra dictis Dominus Boleslaus alias Svvitergal de Magno Ducatu Lithvania supplantatus expellitur, & alius videlicet (a) Sigismundus in Magnum Ducem proficitur, sicque in eodem Ducatu Lithvania maxima oritur scissura, gentis in gentem surrectio, sanguinis ingens effusio & terrarum vastatio perhorrenda.

ANIMADVERSIO.

(a) Sigismundus I. ex Kiey stuti Magni Ducis familia, in quam Witoldus Principatum intulerat, oriundus erat. De quo Vid. Kojalovicz. part. 2. *Hist. Lithv. lib. 4.*

Kkk 3

CAP.